

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы
Каргалы авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

2023 елның 10 февралә

№ 32/1

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хақында

Чистай шәһәр прокурорының 2023 елның 9 гыйнварындагы 02-08-02-2023 номерлы протестын караганнан соң, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм 2022 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында «Федераль законның 10 статьясына үзгәрешләр кертү хақында» 2022 елның 4 ноябрәндәге 432-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү, Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренә гамәлдә булуын туктатып тору, Россия Федерациясе закон актларының аерым нигезләмәләренә үз көчләрен югалтуын тану һәм 2023 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында» 2022 елның 21 ноябрәндәге 448-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 28 декабрәндәге 562-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Каргалы авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә бюджет процессы турындагы нигезләмәне әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Каргалы авыл җирлеге Советының түбәндәге карарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:
«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хақында» 2021 елның 26 октябрәндәге 15/1 номерлы;
«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Каргалы авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хақында» 2021 елның 26 октябрәндәге 15/1 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 24 маендагы 23/2 номерлы карары.

3. Әлеге карарны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://chistopol.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

Каргалы авыл җирлеге
башлыгы

М.А. Заһидуллин

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «КАРГАЛЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӨ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА
НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - жирлек Уставы), шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң башка муниципаль хокукый актлары нигезендә эшләнгән, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау нигезләрен һәм тәртибен, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын төзүне һәм үтәүне, аны үтәүне тикшереп торуну, бюджет хисабын, тышкы бюджет төзүне, тикшерүне һәм раслауну, тышкы бюджет тәртибен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукый рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты, жирлек) һәм аның үтәлеше турында хисап Каргалы авыл жирлеге Советы карары формасында эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм өч елга раслана.

3. Жирлек бюджеты проектын төзү Каргалы авыл жирлегенң башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Каргалы авыл жирлеге Советы карарлары таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Каргалы авыл жирлеге Советының жирлек бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында жирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясенң бюджет классификациясен жирлек бюджетына караган өлешендә куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Каргалы авыл жирлеге Башкарма комитеты керем төрләре буенча кодлар исемлеген раслый, аларның төп администраторлары-жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

4. Каргалы авыл жирлегенң Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

Жирлек бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнешле бюджетара

субсидиялар, субвенциялар һәм башка бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс белән тәэмин ителә торган җирлек бюджеты кодлары һәм чыгымнарның максатчан статьялары исемлеген билгеләү тәртибе җирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Җирлекнең бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) җирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) җирлек бюджетын үтәү;
- 4) җирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Каргалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба - җирлек башлыгы);

2) Каргалы авыл җирлеге Советы (алга таба текст буенча - җирлек Советы);

3) Каргалы авыл җирлеге Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - җирлек Башкарма комитеты);

4) Контроль-ревизия комиссиясе;

5) бюджет акчаларын бүлүчеләр, баш бүлүчеләр;

6) баш администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;

7) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының администраторлары, баш администраторлар;

8) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Җирлек Советы:

1) җирлек бюджетын карый һәм аны үтәү турында хисап раслый;

2) муниципаль минималь социаль стандартларны һәм җирлек бюджеты чыгымнарының башка нормативларын раслый;

3) җирле салымнар һәм җыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;

4) заемнарның максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә;

5) җирлек бюджетын үтәүнең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

6) җирлек бюджетының үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыручы органнарның хокукый статусын төзи һәм билгели;

7) депутатларның, җирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, җирле үзидарәнең даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең, җирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнең Башкарма комитеты:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджетын үтөүне, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэмин итә;
- 2) жирлек Советы карарының жирлек бюджеты турындагы карары проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслауга тәкъдим итә;
- 3) жирлек бюджетын үтөүне оештыра;
- 4) жирлек бюджеты проектын төзү һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап ясау өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алуучылардан һәм материаллар ала;
- 5) жирлек башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;
- 6) Россия Федерациясенең бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджетын үтәү өчен җаваплы;
- 7) жирлек Советының жирлекне социаль-иқтисадый үстөрү планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындагы хисапларны раслау турындагы карарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә жирлек Советына кертә;
- 8) жирлек бюджетына муниципаль алынмаларны җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;
- 9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- 10) жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның, бюджет кредитлары, муниципаль гарантияләр алуучыларның финанс хәлен тикшерә;
- 11) жирлекнең муниципаль бурыч китабын алып бара;
- 12) жирлек бюджеты үтәлешен алдан, ағымдагы һәм аннан соңгы тикшереп торуны гамәлгә ашыра;
- 13) жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр башкара;
- 14) жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап төзи;
- 15) жирлек бюджеты акчаларынан файдалану турында билгеләнгән рәвешләр буенча хисаплар бирүнең төп күрсәтмә бирүчеләрдән, күрсәтмә бирүчеләрдән, жирлек бюджеты акчаларын алуучылардан һәм күрсәтелгән акчаларны алуга, күчүргә һәм алуга бәйле башка белешмәләргә таләп итү хокукына ия;
- 16) кредит оешмаларынан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;
- 17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек бюджеты акчаларын алуучыларга тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;
- 18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләрнең, жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә шәхси счетларынан акчаларны күчәрә;
- 19) бюджет законнары нигезендә жирлек бюджетын алуучыларның барлык счетларынан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срогы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларынан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;
- 20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алуучыларга законнарда һәм тиешле шартнамәләрдә каралган җаваплылык чараларын куллана;
- 21) жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның жыелма реестрын алып бара;
- 22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алуучылар өчен билгели һәм раслый;
- 23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә җиткерү тәртибен билгели;
- 24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара мөнәсәбәтләргә гамәлгә ашыра;
- 25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтөүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган банк

гарантиясенен ышанычлылыгын (ликвидлыгын) бәяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенен бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләренә гамәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәләгән аудит буенча;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларын, шул исәптән жирлек бюджетының күрсәткечләренен (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгән тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачылган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренен баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Жирлек бюджетының ГРБСы жирлекнең Башкарма комитеты булып тора.

6.2. ГРБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үзенә буйсынган эш бирүчеләренен һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

- бюджет йөкләмәләренен һәм бюджет ассигнованиеләренен расланган лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

- бюджет язмасын төзи һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләренен бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәренә формалаштыра һәм раслай;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшереп торуну тәэмин итә;

- үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алучыларның үз буйсынуындагы акчалата йөкләмәләре буенча жирлек исемнен тиешенчә жавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

6.3. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исемнен жирлеккә карата дөгвалар буенча жавап бирүче вәкиле сыйфатында чыгыш ясай:

1) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыяны, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган

жирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә, каплау турында;

1.1) акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын, казна учреждениесеннән - бурычлыны, аның шәхси счетын (счетов) Федераль казначылык органында, Россия Федерациясе субъектының финанс органында, жирлекнең финанс органында, Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) ачылган акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын алу турында;

2) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алучыга аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен тапшырылган бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тәкъдим ителә;

3) федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый белем бирү мәнфәгатьләре булган жирлеккә карата Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә федераль бюджет чараларын, Россия Федерациясе субъекты бюджетын, муниципаль берәмлек бюджетын баш урнаштыручының вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгвалар буенча.

7. Жирлек бюджетының бюджет чаралары (алга таба - РБС) бүлгә - бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга бүлеп бирә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тәмин итә;

- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесе билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләрен тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына беркетелгән керем чыганакалары турындагы белешмәләрен кертү өчен;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслый;

7) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түләүләрен, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түлүүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түлүүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлүүләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренә тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан акчалар түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түлүүләрне «Дөүләт һәм муниципаль түлүүләр турында» 2010 елның 27 июнәндәгә 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дөүләт һәм муниципаль түлүүләр турында дөүләт мәгълүмат системасына тапшыра, моңа Россия Федерациясе законнарында каралган очраclar керми;

7) бюджетка түлүүләр буенча бурыч түләүгә ышанычсыз дип тану турында карар кабул итә;

8) Россия Федерациясенә бюджет законнарында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9.1. Дөүләт хакимияте органнары (дөүләт органнары), жирле үзидарә органнары, жирле администрация органнары, бюджеттан тыш дөүләт фондларының идарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк банкы, бюджет вәкаләтләрен башка оешмалар артыннан беркетү, жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә дөүләт функцияләрен үтәү буенча алар башкарган вәкаләтләренә исәпкә алып башкарыла.

9.2. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегендә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исемнәре һәм жирлек керемнәренә аларга беркетелә торган төрләре (ярдәмче төрләре) булырга тиеш.

9.3. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегенә түбәндәгеләр кертеләргә тиеш:

дөүләт хакимиятенә (дөүләт органнарының) федераль органнары (бүлекчәләре) һәм (яисә) дөүләт хакимиятенә федераль органнары (дөүләт органнары) карамагындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренә баш администраторлары вәкаләтләрен бирү турында федераль дөүләт хакимияте органнары (дөүләт органнары) кабул иткән хокукий актлар нигезендә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы дөүләт хакимияте (дөүләт органнары) һәм (яисә) казна учреждениеләре;

- Россия Федерациясе Үзәк банкы;

- Россия Федерациясе субъектларының дөүләт хакимияте органнары (дөүләт органнары) һәм (яисә) алар карамагындагы, Россия Федерациясе субъектының югары башкарма органы билгеләгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы казна учреждениеләре;

- жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторлары исемлегендә

түбәндәгеләр күрсәтелә:

бюджет керемнәренең баш администраторы кодын күрсәтеп, жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы исеме;

бюджет керемнәренең төре коды;

бюджет керемнәре кодының исеме

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салуы турында Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйлә операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләргә, аванс түләүләренә бәйлә операцияләргә керми);

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлеп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

10.1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы дөүләт хакимияте органнарына (дөүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга бюджет дефицитын финанслау чыганакларының баш администраторына дөүләт хакимияте органнарына (дөүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга беркетү, Россия Федерациясе хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары белән операцияләрне гамәлгә ашыру буенча алар башкарган вәкаләтләрне исәпкә алып башкарыла.

10.2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

10.3. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының төп администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исеме һәм аларга беркетелә торган бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны), Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә карата каралган аванс түләвенә бәйлә операцияләрне, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйлә операцияләрне, акчаларга бәйлә операцияләрне исәпкә алып) гамәлгә ашыра;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар

нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11.1. Җирлек бюджеты керемнәре администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджетлар керемнәре администраторлары (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары) үзе ачкан шәхси счетларында исәпкә алынган керемнәр буенча үзләренең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артык түләнгән яисә артык түләтелмәгән суммаларны кире кайтару (исәпләү, төгәлләштерү) буенча операцияләр үткөрүгә карарлар кабул итәләр һәм күрсәтмәләр эзерлиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган процентларны һәм артык түләтелмәгән суммаларны үз вакытында гамәлгә ашырган өчен процентлар суммалары һәм күрсәтелгән күрсәтмәләрне Федераль казнага үтәү өчен җибәрәләр.

12. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәләлеген, максатчан файдалануын тәэмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш бүлүчегә (бүлүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет акчалары хисабын тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда кабул ителгән башка вәкаләтләрне башкара.

13. Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең), жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторның) бюджет вәкаләтләре эчке финанс контролен гамәлгә ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганаclarының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

5.1 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык ярдәме, казначылык хезмәте күрсәтү

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләрен оештыру һәм эшләү кагыйдәләре буенча үзара эш итүче казначылык түләүләре системасында катнашучылар һәм операторлар җыелмасы булып тора.

2. Казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып түбәндәгеләр тора:

1) жирлекнең финанс органнары;

2) бюджет керемнәре администраторлары;

3) федераль бюджет акчаларын алучылар;

4) федераль казначылыкта шәхси счетлары ачылган бюджеттан акчалар алучылар һәм казначылык озатуында катнашучылар;

3. Казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып түбәндәгеләр тора:

1) жирле бюджет акчаларын алучылар;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары;

3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;

4) жирлекнең финанс органында ачылган бюджет акчаларын алучылар һәм казначылык ярдәмендә катнашучылар.

Әлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән казначылык түләүләре системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирлек финанс органының аерым функцияләре бирелгән очракта, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып тора.

4. Жирлек бюджеты керемнөре администраторларының операциялөрөн исәпкә алу аның тарафыннан Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларында башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү операциялөрөн исәпкә алу жирлекнең финанс органнарында ачыла торган шәхси счетларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очрактардан тыш, Федераль казначылыкта жирлекнең финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрлөрөнә ачыла.

Бердәм казначылык счетының акчалата акчалары, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.8 статьясында билгеләнгән казначылык түләүләре системасында катнашучыларның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында калган акчалары исәбеннән, милли муллык фонды акчалары белән операциялөрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларынан тыш, төзелә.

Бердәм казначылык счеты акчасына түләттерү рөхсәт ителми.

Бердәм казначылык счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операциялөрне Федераль казначылык гамәлгә ашыра.

5. Жирле бюджет үтәлешенә Казначылык хезмәте күрсәтү тиешенчә жирлек финанс органына жирлек бюджетының бердәм счетын ачып гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет чараларын алучылар, шулай ук жирлекнең финанс органнары, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алучылар, жирле бюджет бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының администраторлары, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып торучы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында акчалар белән эш итә.

6. Жирлек бюджетына керемнәр исәпләү һәм бүлү буенча операциялөрне гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларына күчәрелергә тиеш.

Федераль казначылык Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә ала һәм аларны бүлүнә гамәлгә ашыра, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы положениеләре нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счетларына керемнәрнең бүленгән суммаларын санап чыга.

7. Жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча күрсәтмәсенә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган чаралар белән операциялөрне исәпкә алу һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчәрелергә тиешле акчалар белән тиешенчә федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлек) финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операциялөргә казначылык хезмәте күрсәтү вакытлыча эш итүгә керә торган акчалар белән операциялөрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Федераль казначылыкта казначылык счетлары ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет акчаларын алучылар, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алучылар, федераль Казначылыкта ачылган вакытлыча боерыкка керә торган акчаларны исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә вакытлыча күрсәтмәгә керә торган акчалар белән операциялөрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акчалар белән эш итәләр.

8. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операциялөрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр чаралары белән операциялөргә казначылык

хезмәте күрсәтү бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларының Федераль казначылыгында ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

9. Жирле бюджеттан бирелгән акчалар жирлек бюджетыннан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акчалар алучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү казначылык счетларының Федераль казначылыгында бюджеттан акча алучыларның акчаларын алу операцияләрен гамәлгә ашыру һәм чагылдыру максатында гамәлгә ашырыла.

Акча алучылар акчалары белән операцияләр жирлек бюджетыннан казначылык счетларында жирлекнең финанс органына ачылган бюджет акчалары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен башкарыла.

Акча алучылар жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджеттан акча алучыларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

10. Казначылык озатуында катнашучы - акча биргәндә билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң файдаланучы Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьялары нигезендә билгеләнгән чаралар алучы товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүче юридик зат, индивидуаль эшкуар, физик зат;

11. Дәүләт контрактлары, шартнамәләр (килешүләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә алына торган акчалар федераль бюджет турында федераль законда билгеләнгән чаралар Казначылык ярдәме күрсәтелергә тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә Казначылык ярдәменә түбәндәгеләр ия:

- жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән жирлек бюджеты турында муниципаль контрактлар, килешүләр (килешүләр), контрактлар (килешүләр) нигезендә алына торган акчалар, аларның үтөлешен финанс белән тәмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелә торган акчалар;

- федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) билгеләнгән очрактарда, казначылык озатуында катнашучылар ала (алган) акчалар;

- жирлек башкарма комитеты билгеләгән жирле бюджеттан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 маддәсенең 1 пунктында билгеләнгән очрактарга өстәмә рәвештә казначылык ярдәме күрсәтелергә тиешле акчалар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны Казначылык белән тәмин итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирлек финанс органының аерым функцияләрен башкарганда жирлекнең финанс органы яисә Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казна күзәтүе астында булмый:

1) нигезендә:

- гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү билетлары, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, аренда максатларында, казначылыкта инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрен, корылмаларны, корылмаларны күчерү (тоташтыру) эшләрен алып бару, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, шулай ук федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең ведомство буйсынуындагы ведомство

буйсынуындагы органнары тарафыннан түлөлөрне башкару максатларында дәүләт проект документацияләрен һәм инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрен үткөрүгә дәүләт проект документациясен һәм инженерлык документациясен үткөрү нәтижәләренә экспертиза ясау максатыннан, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, вакытлы басмаларга имзалар, аренда максатларында;

- муниципаль казна учреждениеләре башкарган муниципаль контрактлар (контрактлар);

- үтәүләре Россия Федерациясе законнары нигезендә банк тарафыннан алып барылырга тиешле муниципаль контрактлар;

- субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турындагы шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактлар (шартнамәләр), Россия Федерациясе Хөкүмәте карары буенча;

- гуманитар ярдәм күрсәтү, янгыннарның, аварияләрнең, стихиялә һәм башка бәла-казаларның нәтижәләрен бетерү максатларында төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (киләшүләр) Россия Федерациясе Президенты яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары буенча шактый матди югалтуларга һәм халыкның тормыш эшчәнлегә шартларын бозуга китергән муниципаль контрактлар, контрактлар (киләшүләр);

2) алынмаган керемнәрне каплау яисә товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә фактта тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

3) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакүләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дәүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлардан тыш, аларны бирү шартлары куелган грантлардан тыш, аларны биргән вакытта билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң аларны куллану таләбе куелган грантлардан тыш, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр);

4) социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга, шулай ук жирлек Советы карары белән күрсәтелгән башка юридик затларга;

5) Россия Федерациясе Президенты карары буенча мәдени, мәгариф һәм башка ижтимагый файдалы эшчәнлекне тәэмин итүгә мөлкәти кертем рәвешендә коммерциягә карамаган оешмаларга.

12. Казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган тәртип нигезендә казначылык счётын ачып, казначылык ярдәмендә катнашучыларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счётларын ачып гамәлгә ашырыла.

13. Әлеге Кодексның 242.25 һәм 242.26 статьяларында күрсәтелгән акчалар финанс тәэминаты чыганагы булган казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очракларда, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счётларда башкарыла.

14. Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең иң югары органы, жирлек башкарма комитеты мөрәжәгәте нигезендә жирлек башкарма комитеты органнарының, аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләре карамагындагы, физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр буенча түләүләр, шулай ук аларга бәйле рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү буенча түләүләр, бюджет хисабын төзү һәм тапшыру, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең консолидацияләнгән хисабын, әлеге бюджет хисабы нигезендә төзелә торган башка мәжбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыру, мондый хисаплылыкны тиешле дәүләт (муниципаль) органнарына тапшыруны тәэмин итү буенча вәкаләтләре, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

15. Жирлекнең финанс органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән

очрактарда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән акчаларны казначылык ягыннан киңәйтелгән алып баруны гамәлгә ашырырга хокуклы.

6 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыямнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советы карарларының жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетына үзгәрешләр керткәндә чираттагы финанс елында агымдагы финанс елына һәм план чорына агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

3. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганакалары булып торучы түләүләр түләнә торган норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турында нигезләмәләренә күздә тотарга тиеш.

7 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дөүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) бюджетара трансфертлар бирү;

5) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

6) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә граждандан яисә юридик затка китерелгән зыянны түләтү турында жирлеккә карата дөгьвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләренә дә кертеп;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә;

4) муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

- дөүләт оборона заказы кысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, җитештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

-муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

6) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга, шулай ук физик затларга субсидияләр бирү.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәмин итүне үз эченә ала:

- жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренә, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләренә, хезмәткәрләренә, хезмәткәрләренә башка категорияләрен биләүче затларның хезмәт хақы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка мәҗбүри түләүләр түләү;

- үз эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук аны хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында үтәү белән гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп торучу тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару турындагы хисапчылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), йә күрсәтелгән бәяләренә (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенә бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен җирлек бюджеты проекты төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бирем муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнең төп төрләре буларак муниципаль учреждениеләр тарафыннан җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлегенә нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәренә үтәүне финанс белән тәмин итү җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә җирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү күләме, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль хакимият органнары билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, җирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган тәртиптә раслана торган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләренә гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органы карары буенча, муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән очрактан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарында жирлек бюджетыннан акчалар бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) финанс белән тээмин итү (тотылган товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пункттында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне житештерүчеләргә - субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек бюджетында «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актлар нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тээмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга субсидияләр каралырга мөмкин:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 69.2 статьясында каралган муниципаль биремне бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан үтәүне финанс белән тээмин итүгә;

2) конкурс нәтижәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы килешү өчен;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт алуга социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны финанс белән тээмин итү (каплау) турындагы килешү өчен.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмаларга социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тээмин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясындагы 1 пункттының 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган субсидияләр бирү жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә «Социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тээмин итүгә субсидияләр каралган, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәү кысаларында, алар физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр биреләргә мөмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибе жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләренә үтүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләренә һәр төре буенча аерым-аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артык смета бәясә инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджетында чагылыш таба.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык смета бәясә инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджеты турындагы карарда чагылыш таба. Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да ким булмаган смета бәясә инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең жыелма бюджет язмасы составында жирлек бюджеты турындагы карарда суммар чагылыш таба.

Инвестиция проектлары нигезендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә жирлек Советы карары нигезендә чыгымнарның ведомство структурасы составындагы һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым расланьрга тиеш.

Төп акчаларга капитал кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә торган хокуклары барлыкка килүгә китерә.

Муниципаль берәмлек карамагындагы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар

предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә. Муниципаль берәмлек карамагындагы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карар кабул итү тәртибе җирлек бюджетыннан җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчмәс мөлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү турындагы карарлар тиешенчә җирлек Башкарма комитетының норматив хокукый актлары рәвешендә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга (әлеге статьяның 1 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән бюджет инвестицияләреннән тыш) бирү планлаштырыла торган бюджет инвестицияләре, юридик затны, бирелә торган бюджет инвестицияләренә күләм һәм максатларын күрсәтеп, әлеге карарга аерым кушымта буларак бюджет турындагы карар белән раслана.

Җирлек Башкарма комитеты белән юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән шартнамә җирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында килешү бюджет турындагы карар үз көченә керткән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйле рәвештә җирлек бюджет акчалары исәбеннән төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләрен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенә устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукындагы төп средстволарның, муниципаль унитар предприятиенә, автоном һәм бюджет учреждениесенә хакын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына җирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

8 статья. Җирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның рәвешләре
Җирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:
муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Җирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр
1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына җирлек өһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча җирлек үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында, шул исәптән, шөһәр округы булган инфраструктураны

бергәләп үстерү өчен муниципальара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләрне гамәлгә ашыруны тәмин итү максатларында, төзү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә җирлек уставы һәм (яисә) җирлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган инфраструктураны уртак үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләрне гамәлгә ашыруны тәмин итү максатларында җирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне биерү максатлары һәм шартлары җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган җирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Җирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы бюджетына бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә җирлек бюджетында карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары, Чистай муниципаль районы бюджеты таләпләре нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһемияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Җирлек бюджетының чыгым өлешендә җирлек Башкарма комитеты резерв фондын төзү күздә тотыла.

2. Җирлек бюджетының чыгым өлешендә җирлек Советының һәм җирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Җирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме җирлек Советы карары белән җирлек бюджеты турында билгеләнә.

4. Җирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм табигый бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләрнең нәтижәләрен бетерүгә бәйлә башка чараларга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 81 статьясындагы 6 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга җибәрелә.

5. Җирлек Башкарма комитетының резерв фондының җирлек бюджеты составында каралган бюджет ассигнованиеләре җирлек Башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча кулланыла.

6. Җирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турындагы хисап бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Җирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр гамәлдәге чыгым йөкләмәләре төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аны кабул итүгә кадәр бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан муниципаль хокукый акт кабул ителсә, күрсәтелгән муниципаль хокукый акт чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен башкару чыганаclarын һәм тәртибен билгели торган нормаларны, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына чыгым йөкләмәләренең яңа төрләренә тапшыру зарурлыгы булган очракта, үз эченә алырга тиеш.

2. Чыгымнарның яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләрен биерү яисә

чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карарга йә агымдагы финанс елында бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң бюджет турындагы жирлек Советы карарына бюджет турындагы өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарын хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча, шул исәптән муниципаль берәмлек килешүләре) шартнамәләре (килешүләре) муниципаль берәмлек тарафыннан шәһәр округын уртак үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында килешүләр төзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре жирлек исемнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслауның үз керемнәре һәм чыганаclarы исәбеннән башкарыла.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнарының Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә жирлек бюджетына бирелә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә башкарыла.

Тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактардан тыш, федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуксыз.

5. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләреннән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары төшереп калдырылмаган мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефициты, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләренә үтәп, жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренең өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 процентыннан артмаса тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң

расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 5 процентыннан артмаса тиеш.

Жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы составында акцияләр сатудан кәргән керемнәр һәм жирлек милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган очракта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләргә күрсәтелгән кертемнәр суммалары чикләрендә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү чикләрендә арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча урнашкан жирлек бюджеты кытлыгы әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып билгеле бер датага жирлек алдында акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм исәпкә алу кагыйдәләре (нигезләр, шартлар һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактардан тыш, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм алыш-бирешләргә исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гәмәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гәмәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акчалата йөкләмәләр жирлек бюджетының бердәм сетына акчалар күчерелгән көннән башкарылган дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан кәргән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан юкка чыгарылган кредит оешмалары арасындагы аерма Россия Федерациясе валютасында;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан жирлек бюджетына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаclarы.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләргә керүләргә;

жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләргә үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

объем средств, направляемых на погашение иных долговых обязательств поселения в валюте Российской Федерации;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан саналган акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында аерма жирлек акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средстволары агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек Советының хокукый акты билгеләгән күләмдә җибәрелә, агымдагы финанс елында жирлек исемненн төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә тотылган өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен каплауга һәм бюджет ассигнованиеләрен каплауга, хисап финанс елында шул муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләрне күрсәтүгә, финанс елында субсидияләр бирү өчен тиешле бюджет ассигнованиеләрен бирү өчен кирәкле сумма чикләрендә файдаланылмаган финанс чыганаклары белән тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләрен алучыларга бюджет ассигнованиеләрен арттыруга җибәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирлек гамәлгә куючы булып торучы һәм шәхси счетларына Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылык территориаль бүлегендә Россия Федерациясе законнары нигезендә ачылган оешмалар акчаларын җәлеп итү һәм кире кайтару керә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасында аерма;

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән акчалар күләме, муниципаль гарантияләрен гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

18 статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең озак бурычлары түбәндәгеләр буенча йөкләмәләр рәвешендә яшәргә мөмкин:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлекнең бюджетка Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитларына;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитларына;

4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан җәлеп ителгән кредитларга;

5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән жирлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) жирлек кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;
- 3) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында бирелгән кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек тарафыннан Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы бурычлары кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе жирлек Советының муниципаль хокукый актларында бүтәне каралмаган булса, түләүгә (шарт белән билгеләнгән йөкләмәләргә һәм жирлекнең муниципаль хокукый актларын үтәмәгән) өч ел дәвамында күрсәтелмәгән очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны каплау датасыннан соң килүче очракта, күрсәтелгән бурыч тулысынча туктатылган дип санала һәм, жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкача каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамлангандан соң жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча исемлеккә кертелә торган муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына исемлеккә кертү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пунктындагы, 6 һәм 7 пунктларындагы беренче абзацының

гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләргә үтәлгән дип танырга хокуклы.

19 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке хисаплашулары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исемнән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләргә барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек исемнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында белдерелгән жирлекнең Россия Федерациясе алдындагы бурыч йөкләмәләргә барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирлек исемнән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына жирлек Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) районның бурыч йөкләмәләргә буенча срогы чыккан бурыч булмау;

2) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә эшчәнлеген гамәлгә ашыручы заттан.

20 статья. Чит ил валютасында жирлек тарафыннан хисаплашулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләргә

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында алган алынмаларны башкарырга, Россия Федерациясенә чит ил максатчан кредитлары жәлеп ителгән акчаларны файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларны алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль һәм тышкы хисаплау программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәргә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алулар программалары

белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет турындагы карар белән расланган инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының тиешле ел ахырына файдаланылмаган күләмәнән тыш, жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәренән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлек акчаларының гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең хисап финанс елы ахырына максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджетара трансфертлардан, жирле бюджетларга жирле бюджетларга дотацияләрен тәмин итү чараларын, аларны бирү шартларын ачыклап бирелгән жирле бюджетлар яисә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга башка дотацияләрен тәмин итү чараларын хуплауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан, шулай ук хисап финанс елы тәмамланганнан соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс керемнәре күләменә, шул исәптән йомгак финанс әйләнешләре узган көннән соң соңгы эш көннән соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс елы керемнәре күләменә бирелә.

Хисап финанс елында жирлекнең гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәренән артып киткән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 106 статьясындагы 4 пунктының беренче абзацында ағымдагы елның 1 гыйнварына жирлек бюджетының калган финанс елы йомгаклары буенча каралган мөмкин булган өстенлекләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турында карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел елында (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (жирлекнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләренә үтгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренә, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмәнән артмаска тиеш. Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелсә, бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмәнән, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, 50 проценттан артмаска тиеш.

23 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрен күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп,

гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

- 2) гарантияләр һәм алар тәэмин итә торган йөкләмәләр валютасы;
- 3) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);
- 5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында федераль бюджеттан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке үзләштерүләрен башкарганда барлыкка килә торган бурычларны каплау күләмнәре һәм жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурычлар программасында чагылмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрен күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркөмнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

- 2) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);
- 4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елы) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигездә, җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Авыл җирлеге исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

3. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты булып җирлек башкарма комитеты чыга, ул җирлек Уставына муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукы бирде.

4. Җирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешле мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия жаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләре үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләрнең башка җитди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керүе яисә гарантия үз көченә керүе (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;

10) гарантияләрнең яисә аны чакыртып алу шартларының жавапсызлыгы;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләре башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранта тарафыннан түләнгән

акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исеменнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Милеге жирлек (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, акцияләрнең 100 проценты (өлеше) жирлекнеке булган хужалык жәмгыяте (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие йөкләмәләре генә принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән тәмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләренә үтәүне тәмин итә торган муниципаль гарантия түбәндәге очракларда гына чакыртып алынырга тиеш:

1) муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларын гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртү, алар гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый;

2) муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (заем, шул исәптән облигация) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләренә, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәмин ителгән йөкләмәләренә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да каршы килү мәғълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәләше турында бенефициар таләбе расланган очрақта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вақыты чыккан йөкләмәләре күләмдә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вақыты) гарантиядә билгеләнгән вақыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очрақта йә күрсәтелгән йөкләмәләренә башка нигезләр буенча туктаткан очрақта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, аның гарантына һәм (яисә) гарантия буенча аның йөкләмәләренән гарантны азат итү турында язма гаризасын кире кайтару юлы белән, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка кире кайту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вақытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар белән башка затка бирелгән очрақта яисә бенефициарның гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның гарантия буенча гарантка карата таләпләренә, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокуklarны (хокуklarны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә облигациягә хокуklarның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпне (хокуklarны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан (күчүдән) тыш) тыш);

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуklar һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очрақта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очрақларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуklar бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә

тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелүгә бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

Кредит (облигациядән тыш) буенча йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия кредит килешүендә (заем килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөкләмәләрен бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет коды һәм аның нигезендә кабул ителгән өлеге карар белән билгеләнә.

28.1 статья. Йөкләмәләрне Казначылык белән тәэмин итү

Бюджет акчаларын алучының гаризасы нигезендә Федераль казначылык Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктында каралган очракларда (алга таба өлеге статьяда - йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне алучылар), муниципаль контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәгәндә хисапларны башкару өчен, казначылык белән тәэмин итүне алучылар тарафыннан казначылык тәэмин ителешен тәэмин итә.

Федераль казначылык (кредит оешмасы - муниципаль контрактларны банк озата барган очракта) казначылык тәэмин итү йөкләмәләрен алучының гаризасы нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән муниципаль контрактларны, башка килешүләрне (килешүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәүчеләргә (башкаручыларга) йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне үтәүчеләргә (башкаручыларга) күчерүне гамәлгә ашыра.».

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш өстенлегә.

Жирлек бюджеты проектының төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Уставында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектының эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджеты проектының төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектының вакытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында жирлек башкарма комитеты дәүләт хакимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләре;

2) Россия Федерациясенә бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенә төп юнәлешләр (Татарстан Республикасының бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләр, жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләр);

3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

5) муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

6) Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар.

31 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектының төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-икътисадый үсеш фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар кертү көненә гамәлдә булган территориянең социаль-икътисадый үсеш фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм Россия Федерациясе законнарының һәм Россия Федерациясе законнарының, Россия Федерациясе субъектлары законнарының һәм жирлек Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган

муниципаль хокукий актларының план чорында үз көченә керә торган территориянең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтөлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек башкарма комитетының хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек Советының һәр программа буенча жирлек бюджеты турындагы карары белән жирлек башкарма комитетының хокукий акты нигезендә бюджет чыгымнарының тиешле максатчан маддәсе буенча раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан расланарга тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү уздырыла. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыйча жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Өлеге карар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәүгә төзелгән очракта, жирлек бюджетында муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре караларга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләрнең составы

1. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарында бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының, бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләме, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советының муниципаль-хокукий актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлегенә;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрақларда бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан яисә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) очрақта, җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган җирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган җирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк үткән торышы буенча муниципаль тышкы бурычның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтеләп;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм җирлек Советы карарларында билгеләнгән җирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектын җирлек Советы каравына кертү

1. Жирлекнең Башкарма комитеты җирлек Советы каравына бу елның 15 ноябренә кадәр җирлек бюджеты турында карар проектын кертә.

2. Жирлек Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫНЫҢ ҮТӨЛЭШЕ

37 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетын үтәү җирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру җирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәү җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының җыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе җирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү һәм раслау җирлек Башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре җирлек бюджеты турындагы җирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслай.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек Башкарма комитеты житәкчесе карарлары нигезендә, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен каралган бүлеп бирелгән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан артмаган күләмдә арттыру исәбенә;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә төп бүлүчеләр (бүлүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жирле бюджет акчаларына түләтү мөрәжәгатен күздә тоткан актларны үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта - бюджет ассигнованиеләрнең гомуми күләме турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләрнең төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен бюджет акчалары чикләрендә;

- максатчан билгеләнештәге субсидияләренә, субвенцияләренә, башка бюджетара трансфертларны бирү турында хәбәр алынган һәм, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан максатчан билгеләнештәге кире кайтарылмый торган керемнәренә алган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларның ихтыяжы булмаганда (кире кайтару) кыскарган очракта;

- муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукий рәвешә үзгәргән очракта;

- агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре әлегә муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә арттырылган очракта, шул исәптән Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләрне үтәмәү суммасына әлегә карар нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләрнең агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган калдыгыннан артып китмәгән күләмдә, шул исәптән үтәлмәгән казначылык тәэмин ителешә суммасына;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм дөүләт (муниципаль) милкә объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән гайрә) бирелгән очракта, агымдагы елда Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пункттында һәм 79 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр

кертелгәннән соң күрсәтелгән дәүләт (муниципаль) милкенә капитал салуларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү ысулы үзгәртелгәндә, капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында дәүләт (муниципаль) контрактлары яисә килешүләр, шулай ук, Россия Федерациясә законнары нигезендә инвестицияләрне нигезләү һәм аның технологик аудитын үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексы нигезендә бюджет ассигнованиеләре бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре арттырылган очракта, агымдагы елда финанс кодексы чикләрендә субсидияләр бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре барлыкка килгән очракта, бюджет ассигнованиеләре нигезләүне әзерләү һәм аны үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексында файдаланылмаган акчаларның калган өлешләрәнә туры китереп, субсидияләрне әлеге максатларда субсидияләрне финанслау чыганаclarыннан арткан очракта, дәүләт (муниципаль) милке объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү каралган акчаларның калган өлешләрән биргән очракта.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа Россия Федерациясә Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының сигезенче, унынчы һәм унберенче абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

4. Жыелма бюджет һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын тәзү һәм алып бару тәртибендә жирлек бюджеты чыгымнары классификациясә чыгымнары төрләрән классификацияләү төрләрәнәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан маддәләре (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре), жирлек бюджеты чыгымнары классификациясә төрләрә төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмалары һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясә төрләрә төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм элементлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау, шул исәптән төрле максатчан маддәләр һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләрә, бюджет акчаларының төп бүлүчеләре өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

39 статья. Касса планы

1. касса планын тәзү һәм алып бару жирлек Башкарма комитеты яисә жирлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек Башкарма комитеты касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчә, бюджет керемнәрәнәң баш администраторы, бюджет кытлыгын касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне финанслау чыганаclarының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм срокларын билгели.

3. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан

акчалар фаразы төзелгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләр өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән товарларны, хезмәт күрсәтүләрне исәпкә алып төзелә.

40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше
Бюджетның керемнәр буенча үтөлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Советының Татарстан Республикасы бюджеты һәм башка законнары турындагы карары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре, казначылык счетлары нигезендә бюджетка кергән керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларыннан Россия Федерациясе бюджет системасына салым, җыямнар һәм башка керемнәр бүлүдән жирлек бюджетының бердәм сетына кертү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрен төгәлләштерү;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм сетыннан арттырылган яисә артык түләтелгән салымнар, җыямнар һәм бүтән түләүләрне кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) башкару өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм сетыннан күчерү.

41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат:

- 1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;
- 2) акчалата йөкләмәләрен раслау;
- 3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа кадәр җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр төзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет чараларын алучы казначылык түлүүлөрөн башкаруу турындагы күрсәтмэләр (алга таба - эш) һәм аларны түлүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында башка катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйлә очрактарда жирлек бюджеты акчалары исәбәнән акчалата йөкләмәләр түлү бурычын раслый.

5. Жирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә куйганда, акча йөкләмәләрөн түлүне санкцияләгәндә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алуыларга житкерелгән бюджет йөкләмәләрөнә яисә бюджет ассигнованиеләрөнә тиешле лимитларыннан, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе коды турындагы мәгълүматның бюджет йөкләмәләрөнә туры килүенән артык булмавы;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат түлү өчен карарда күрсәтелгән мәгълүматның туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслый торган документлар булу.

Жирлек башкарма комитеты билгеләнгән һәм әлегә статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлегә пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә буларак, контрольдә тотылырга тиешле башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турында белешмәләрнең туры килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түлү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алуыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түлү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алуыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торган түлү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алуыларның акчалата йөкләмәләрөн үтүне раслаучы башка документларны тикшерү.

42 статья. Бюджет язмасы

1. Төп күрсәтмә бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчөлөрнөң бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчөлөрнөң бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет чыгымнары һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары буенча бюджет язмалары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы бүлүчөлөргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренөң расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенөң (бүлүченөң) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчалары баш урнаштыручының чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченөң бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчалары бүлүченөң чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчалары баш бүлүченөң бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү бюджет акчаларын бүлүчегә рөхсәт ителми.

43 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирлек бюджетын үтәү

1. Жирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтәү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, бюджетның жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы, баш администратор тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджетын үтәүне оештырганда чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, бюджет акчаларын бүлүчегә һәм алучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, бюджет акчаларын алучыга һәм бүлүчегә карата агымдагы финанс елы башыннан төп бүлүчөләрне, бюджет акчаларын алучыларны һәм бүлүчөләрне финанслауга гаризалар нигезендә билгеләнгән яисә квартал саен үсә баручы нәтижәгә карата билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәренә файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә керемнәренөң гомуми күләмен бюджет турындагы карар белән расланган доходлардан тыш алынган керемнәр, агымдагы финанс елына

һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль алынмаларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук, жыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре җитмәгән очракта, җирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, шулай ук җирлек Башкарма комитеты тарафыннан юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән төрлө җирлек бюджетына керә торган, шулай ук җирлек Советының бюджет турында карары белән расланган керемнәрдән тыш бюджетны үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәр, жыелма бюджет язмасына агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертп, бюджет чыгымнарын арттыруга җибәрелә.

45.1 статья. Бюджетның бердәм сәтеында калган акчалар белән идарә итү операцияләре

1. Җирле бюджетның бердәм сәтеындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре сәтеына җирле бюджетның бердәм сәтеына җәлеп итү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 10 һәм 13 пунктлары нигезендә җәлеп ителгән акчаларны кире кайтару кертелә.

2. Финанс органнары элек санап үтелгән казначылык сәтеларына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 8 һәм 10 пунктлары нигезендә җәлеп ителгән акчаларны шул исәптән җәлеп ителгән акчалар исәбенән операцияләр үткөрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул ителгән көннең икенче эш көненнән дә соңга калмыйча кире кайтара.

3. Элек санап үтелгән казначылык сәтеларына җирле бюджетның бердәм сәтеыннан җәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пункты нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек Башкарма комитеты билгеләгән төрлөтә гәмәлгә ашырыла.

4. Җирлекнең финанс органы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар, җирлекнең финанс органына, казначылык сәтелары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен бюджет акчалары, бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның акчалата чаралары, бюджет һәм автоном учреждениеләр, җирлекнең финанс органына, казначылык сәтелары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык сәтеларында акчалар белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык сәтеларында калган акчаларны казначылык сәтеларына җәлеп итә.

5. Элек санап үтелгән казначылык сәтеларына җирлек бюджетының бердәм сәтеыннан җәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пунктлары нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, җирлек башкарма комитеты билгеләгән төрлөтә гәмәлгә ашырыла.

45.2 статья. Артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне бюджетка кире кайтару

1) Әгәр Россия Федерациясенә закон актларында башкасы каралмаган булса, бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет керемнәре администраторы тарафыннан мондый гаризаны төркөгән көннән алып 30 календарь көн эчендә җирлек бюджетына түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра торган бюджетка түләү түләүченәң гаризасы буенча кире кайтарылырга тиеш.

2) җирлек бюджетына артык түлэнгән (түләтелгән) түләүне кире кайтару турында гаризаны, әгәр Россия Федерациясенең закон актларында башкасы каралмаган булса, мондый түләү түлэгән (түләтелгән) көннән алып өч ел дәвамында бюджетка түләүче бирә ала.

3) җирлек бюджетына артык түлэнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4) Әлеге статья нигезләмәләре салым һәм җыямнар турындагы законнарда, производства бәхетсезлек очрақларыннан һәм һөнәри авырулардан, Евразия икътисадый берлегенең хокукыннан һәм таможня җайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган түләүләргә кагылмый.

5) гавами-хокукый берәмлекләр алдында акча йөкләмәләрен үтәү кысаларында җирлек бюджетына артык түлэнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе шартнамәләре һәм (яисә) граждан законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.»;

46 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

Бюджетның үтәләше буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәләше операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясы таләпләре нигезендә җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү

1. Җирлекнең Башкарма комитеты әлеге карарны хокукый җайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек советы карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проектын эшли һәм җирлек советына тапшыра.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы җирлек бюджеты үтәләше турында белешмәләр;

2) агымдагы финанс елында җирлек бюджетының көтелгән үтәләшен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛАРЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алуы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны җыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәләше турында хисап;
- 2) бюджет үтәләше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтәләше турында хисапта Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганақлары буенча бюджет үтәләше турындагы күрсәткечләр бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын тәзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплары нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисабы еллык булып тора. Бюджет үтәләше турында хисап квартал саен исәпләнә.

8. Жирлек бюджетының үтәләше турында еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланьрга тиеш.

Жирлек бюджетының беренче кварталда, яртыеллыкта һәм тугыз айда үтәләше турында хисап авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына һәм Контроль-ревизия комиссиясенә жибәрелә.

49 статья. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджетының үтәләше турындагы еллык хисап аны каралганчы жирлек Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапның тышкы тикшерүе Контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә түбәндәгеләр тапшырыла:

- 1) бюджет үтәләше турында хисап;

- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) жирлекнең аңлатма язуы, аңа бәяләмә эзерләү өчен бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

4. Жирлекнең Башкарма комитеты аңа быелның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бәяләмә бирү өчен жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта жирлек Башкарма комитеты түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтөлеше турындагы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренең үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Жирлек Советы контроль-ревизия комиссиясе тәзегәннән соң жирлек бюджетының үтөлеше турындагы хисапны карый.

Авыл жирлеге Советы бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтөлеше турында карар кире кагылган очракта, ул күрсәткеләрне дәрәс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап жирлек Советына агымдагы

елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карар, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турында хисап раслый.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карарга карата аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;

3) бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЬ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финанс контроле гавами норматив йөкләмәләрне һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түлөләр буенча йөкләмәләрне үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле контроль-ревизия комиссиясенә (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитетының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәүче органның контроль эшчәнлегә булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм чикләү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дәрәсләген билгеләү максатларында жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-ревизия комиссиясенә вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләренә бухгалтерлык исәбен алуға һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренә үтәлешен тикшереп тору;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами

норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын, шулай ук әлеге Кодекста каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәрне башкару (муниципаль) турындагы хисапларны, акчаларны бюджеттан бирү күрсәткечләренең күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның, хисапларның дәрәжәләгән тикшереп тору;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда:

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) күрсәтмәләр жиберелә;

финанс органнарына мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә жиберелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрү өчен кирәкле экспертлар үткәрү (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына даими кереп йөрү мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждандар кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны тану турындагы дөгъвалар судка жиберелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләренең муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибендә ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының аларны уздыру турында, аларны үткәрү вакыты турында карарлар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлегә, эчке муниципаль финанс контроле органнарының вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокуклары һәм бурычлары, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ревизияләргә һәм тикшеренүләргә оештыру-техник тәмин итү буенча да булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жирле администрацияләренең муниципаль хокукый актларында билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә мәжбүриләү бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итә, шулай ук

мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар күчermәләрeн, күрсәтелгән карарларны муниципаль финанс контроле органына һәм мәжбүри булуның бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән контроль объектларына үзгәртү (баш тарту) турында карар жиbәрә.

2. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда бюджет бозуы турында мәгълүмат булырга тиеш, ул мәжбүр итү чараларын куллану турында хәбәрнамәдә, бюджет бозучы контроль объектында, бюджет дәрәжәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларында күрсәтелгән.

3. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар кабул итү максатларында жиrлек башкарма комитеты муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү турында гарызнамә жиbәрергә хокуклы, аны алганнан соң 30 календарь көн дәвамында.

4. Жиrлек башкарма комитеты әлеге карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турында карар, күрсәтелгән карарны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларны, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турындагы карарларны үтәү тәртибендә билгеләнгән тәртиптә башкара.